

BRANCHEGLIDNING

DANSKE
ADVOKATER

- fordi viden forpligter

1. BRANCHEGLIDNING
– DANSKE ADVOKATERS INDSATS

Danske Advokater har til formål at styrke sine medlemsvirksomheders forretningsgrundlag. Det er derfor naturligt for foreningen at have fokus på markedsudviklingen på de markeder, hvor advokatydelse købes og forbruges. Både på forbrugermarkedet og på erhvervsmarkedet foregår en stadig udvikling, der flytter grænserne for, hvem der løser de opgaver, som traditionelt har været løst af advokatvirksomheder. Denne folder indeholder en kort opsummering af den analyse og de konklusioner, som en arbejdsgruppe under Danske Advokater har gennemført i 1. halvår 2011. Gruppens formål har været at overveje og drøfte behovet for initiativer af politisk karakter, der kan modvirke brancheglidning.

Set fra advokatvirksomhedernes synsvinkel foreligger der brancheglidning, når andre rådgivningsvirksomheder som f.eks. revisionsvirksomheder, ejendomsmæglere eller patent- og varemærkebureauer begynder at tilbyde juridisk rådgivning, som traditionelt har været varetaget af advokatvirksomheder. Brancheglidning for advokatvirksomheder består også i, at nogle virksomheder og organisationer får udført juridisk arbejde ved egne ansatte advokater, der tidligere blev udført eksternt hos advokatvirksomheder.

Både ejere af advokatvirksomheder og advokater ansat i advokatvirksomheder er i sagens natur optaget af brancheglidningsspørgsmålet. Der ligger en betydelig strategisk udfordring for advokatvirksomhederne i at modvirke, at andre aktører i stigende grad yder juridisk rådgivning inden for de områder, der traditionelt er blevet varetaget af advokatvirksomheder. Det er en problemstilling, som Danske Advokater har fokus på.

2. ANALYSE OG KONKLUSIONER

En væsentlig opgave har været at identificere og analysere de fagområder, der er udsat for brancheglidning, og at identificere de aktører, der udsætter advokatvirksomheder for brancheglidning. Det er vanskeligt udtømmende at angive alle disse fagområder og aktører, men Danske Advokater har identificeret de væsentligste.

Det må anses som et politisk rammevilkår, at der skal være en høj grad af fri konkurrence på markedet for juridisk rådgivning. Dette politiske rammevilkår kan imidlertid også anvendes proaktivt.

Danske Advokaters helt overordnede konklusion er, at der i forhold til visse aktører er et udtalt behov for at iværksætte initiativer af politisk karakter, der kan modvirke brancheglidning, mens det i forhold til andre aktører ganske enkelt er nødvendigt at tage konkurrencen op.

2.1 REVISIONSVIRKSOMHEDER

Det er Danske Advokaters vurdering, at revisionsvirksomhederne – navnlig big-four virksomhederne – for tiden er den væsentligste og farligste konkurrent for advokatvirksomhederne. Advokater og revisorer agerer på det samme marked for erhvervsrådgivning. Begge grupper er kendetegnet ved et højt uddannelsesniveau. Tidligere har der været en arbejdsdeling, der har bestået i, at revisorerne tog sig af revisionen og de dertil naturligt tilknyttede ydelser af forskellig karakter, herunder f.eks. rådgivning om skatte- og afgiftsret. Advokaterne tog sig derimod af den juridiske rådgivning. Denne arbejdsdeling er under nedbrydning. Det gælder både inden for skatteret, hvor revisorer historisk har ydet rådgivning, og inden for andre retsområder som selskabsret, M&A, ansættelsesret m.v., hvor revisorerne i de senere år har udvidet området for deres rådgivningsvirksomhed.

Som en del af analysearbejdet er der foretaget en gennemgang af lovgrundlaget for revisors virksomhed. Dette lovgrundlag er baseret på et EU-direktiv fra 2006, der er implementeret i dansk ret i 2008, men har i øvrigt undergået væsentlige forandringer de seneste 10 år. EU-Kommissionen har – som opfølgning på en grøn bog fra efteråret 2010 – den 30. november 2011 vedtaget forslag til direktiv om ændring af revisionsdirektivet fra 2006 om lovpligtig revision af årsregnskab og konsoliderede regnskaber og forslag til forordning om specifikke krav vedrørende lovpligtig revision af "public-interest entities" (PIEs). Hvis forslagene vedtages uændret af Europa-Parlamentet og Rådet, vil det betyde, at revisionsvirksomheders muligheder for at yde ikke-revisionsmæssig rådgivning til erklæringsklienter, der er PIEs, begrænses betydeligt.

Det er Danske Advokaters vurdering, at der er gode argumenter for at indskrænke området for revisors virksomhed. Man kan f.eks. argumentere for, at det kan have negative samfundsmæssige konsekvenser, hvis revisor ikke lever op til sin rolle som offentlighedens uafhængige tillidsrepræsentant (rollen med at revidere og påtegne regnskaber). Der kan være fare for, at revisors uafhængighed er begrænset (eller måske ikke eksisterende), hvis revisionsvirksomheder i meget stor udstrækning sælger ikke-revisionsydelser til erklæringsklienter. Salg af sådanne ikke-revisionsydelser til erklæringsklienter kan ud fra et samfundsmæssigt hensyn give anledning til bekymring. En analyse af C20-selskaberne viser, at honoraret for ikke-erklæringsopgaver udgør ca. 50 pct. af honoraret for erklæringsopgaver. M.a.o. stammer 1/3 af revisors honorar fra ikke-revisionsydelser – altså rådgivning, som ikke har noget med deres funktion som revisor – som samfundets tillidsrepræsentant – at gøre.

Det rigtige ville være at forbyde eller begrænse revisorerne adgang til at yde rådgivning til erklæringsklienter. Dels fordi det skaber usikkerhed om revisors rolle som offentlighedens uafhængige tillidsrepræsentant, hvis revisor i tillæg til erklæringsopgaverne også yder rådgivning til erklæringsklienterne. Dels fordi revisor under disse forhold har en konkurrencefordel, som advokater og andre rådgivere ikke har, da revisor pr. automatik er inde i virksomheden og har indsigt i, hvad virksomheden betaler andre rådgivere for deres rådgivning.

2.2 PRIVATRÅDGIVNINGSMARKEDET

Der er også foretaget en analyse af markedet for juridisk rådgivning af privatpersoner. Dels af hvilke andre rådgivere end advokater, der befinder sig på dette marked, dels af de fagområder, hvor advokatvirksomhederne er udsat for brancheglidning. På privatrådgivningsmarkedet for fast ejendom er det ejendomsmæglere, der udsætter advokater for brancheglidning. For så vidt angår dødsboer ses revisorerne som en potentiel konkurrent. De gældende regler om autoriserede bobestyrere giver dog advokater en særlig stilling. Når det kommer til rådgivning om testamenter, er der flere aktører, herunder internetbaserede virksomheder, der sælger færdige dokumenter. Fra advokatvirksomhedernes side bliver det derfor væsentligt at sælge rådgivning frem for et dokument. På boligområdet møder advokater konkurrence fra revisorer, landboforeninger og banker. Udfordringen består her i at overbevise kunderne om, at advokaten har en særlig kompetence inden for dette felt, som ikke matches af andre.

2.3 DET ØVRIGE ERHVERVSRÅDGIVNINGSMARKED

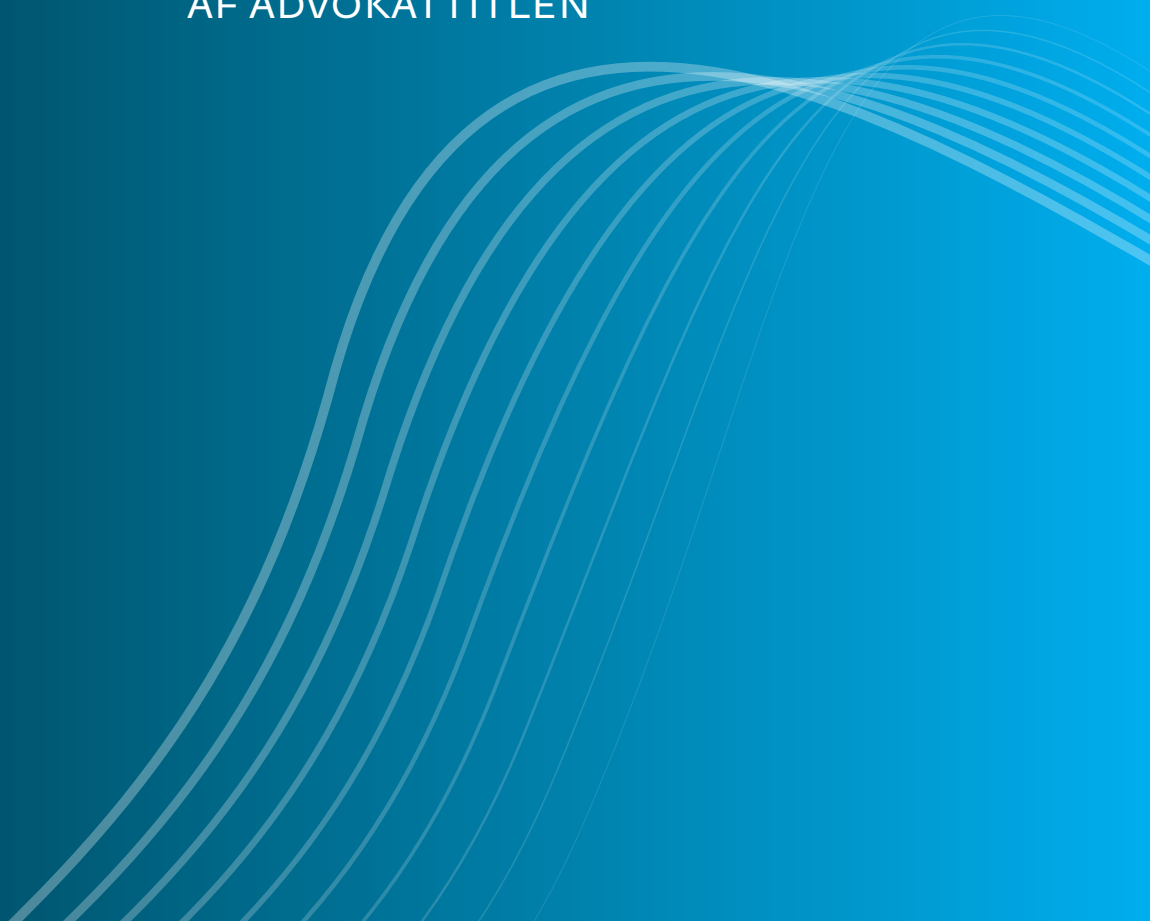
På markedet for rådgivning af erhvervsvirksomheder udsættes advokater for brancheglidning af andre end revisorerne.

Det drejer sig navnlig om branche- og fagforeninger, IT-konsulenter, rådgivende ingeniører og arkitekter, interne juridiske afdelinger i større virksomheder, patent- og varemærkebureauer og inkassobureauer.

Danske Advokaters anbefalinger i forhold til disse aktører er, at det som alt overvejende hovedregel er markedsføringsførmæssige tiltag, der skal iværksættes. Dog er der anledning til politiske tiltag for f.eks. at modvirke, at patent-agenter får møderet for en Europæisk Patentdomstol.

3. SÆRLIGT OM BRUGEN AF ADVOKATTITLEN

Danske Advokater har i forbindelse med sit arbejde foretaget en analyse af, om der kan være en brancheglidning i, at advokater, der ikke driver eller er ansat i en advokatvirksomhed, kan anvende advokattitlen. Der kan efter Danske Advokaters vurdering ligge en brancheglidning heri.

Danske Advokater vil værne om advokattitlen ved at fokusere på, at advokater ansat i andre brancher ikke yder juridisk rådgivning under anvendelse af deres advokattitel uden for de snævre rammer, som er fastsat af lovgiver.

Det gælder navnlig i de situationer, hvor der opstår mistanke om, at advokater uberettiget driver advokatvirksomhed. F.eks. hvis en ansat advokat i en revisionsvirksomhed yder rådgivning til revisionsvirksomhedens kunder under anvendelse af advokattitlen. I disse situationer skal Advokatsamfundet som tilsynsmyndighed gøres opmærksom på forholdene med opfordring til at forfølge sagen.

DANSKE
ADVOKATER

- fordi viden forpligter

DANSKE ADVOKATER

H.C. Andersens Boulevard 45
1553 København V
33 43 70 00
danskeadvokater.dk